



Research in Teaching

Print ISSN: 2476-5686 | Online ISSN: 2476-5600

Journal Homepage: <https://trj.uok.ac.ir/>



Validity and reliability of the Persian version of the Questionnaire of Teachers' Value Orientations in Physical Education

Saeid Ahar¹ , Hossein Samadi² , Sakineh Jafari³ , and Mohammad Sohbatih⁴

1. Corresponding author, Assistant Professor, Department of physical education and sport sciences, Faculty of Psychology and Educational Sciences, Yazd University, Yazd, Iran. Email: Saeid.ahar@yazd.ac.ir
2. Associate Professor, Department of physical education and sport sciences, Faculty of Psychology and Educational Sciences, Yazd University, Yazd, Iran. Email: Samadih@yazd.ac.ir
3. Associate Professor, Department of Educational management, Faculty of Psychology and Educational Sciences, Semnan University, Semnan, Iran. Email: Sjafari.105@semnan.ac.ir
4. Assistant Professor, Department of physical education, Farhangian University, Tehran, Iran. Email: sohbatih@cfu.ac.ir

Article Info

Article type:
Research Article

Article history:
Received 14 July 2025
Received in revised form
19 November 2025
Accepted 27 November 2025
Available online 22 June 2026

Keywords:
Value orientations
Physical education
Teachers
Motor skills
Self-awareness

ABSTRACT

Objective: Value orientations—or educational preferences—act as cognitive filters that exert the greatest influence on a teacher's actions and decision-making processes. Given the importance of this subject and the lack of suitable instruments in this field, the present study aimed to examine the psychometric properties of the Value Orientations Questionnaire for physical education teachers.

Method: A total of 267 physical education teachers (89 women and 178 men) completed the 21-item Value Orientations Questionnaire (Drouet et al., 2021), which comprises three dimensions: motor skills, self-awareness, and social knowledge. First, the accuracy of the Persian translation was verified using the back-translation method. Subsequently, Confirmatory Factor Analysis (CFA) based on structural equation modeling was employed to assess construct validity, while Cronbach's alpha coefficient was used to determine internal consistency. Additionally, temporal reliability was assessed using the Intraclass Correlation Coefficient (ICC) via the test-retest method. Data analysis was performed using SPSS and LISREL software.

Results: The results indicated that the goodness-of-fit indices (RMSEA and CFI) were 0.074 and 0.92, respectively. Cronbach's alpha values for the three sub-components of the questionnaire were 0.824, 0.844, and 0.872, all of which exceeded the acceptable threshold.

Conclusions: Based on the findings, it can be concluded that the Persian version of the Value Orientations Questionnaire for physical education teachers possesses satisfactory and acceptable validity and reliability, and it can be utilized for research, practical, and assessment purposes.

Cite this article: Ahar, S., Samadi, H., Jafari, S., & Sohbatih, M. (2026). Validity and reliability of the Persian version of the Questionnaire of Teachers' Value Orientations in Physical Education. *Research in Teaching*, 14(2), 176-194. <https://doi.org/10.22034/trj.2025.143961.2204>



© The Author(s) retain the copyright.

Publisher: University of Kurdistan.

DOI: <https://doi.org/10.22034/trj.2025.143961.2204>

Introduction

Teacher orientation is an integrated set of attitudes, beliefs, and behaviors of teachers along with the alignment of their ideas with a specific context or situation (Eslamy et al., 2020). Orientation is an important concept that plays a decisive role in understanding teacher thoughts about the subject and classroom and is considered as a set of beliefs about curriculum elements, goals, content, teaching strategies, and educational assessment. Researchers believe that among the factors affecting the teaching-learning process, teachers' attitudes and beliefs are of great importance, so that they are considered one of the most important factors affecting the success and failure of educational programs and are related to teaching behavior, implementation, and learning goals. Based on a review of the literature on value orientation studies and considering the French physical education curriculum and the limitations of existing instruments for value orientations, Drouet et al. (2021) designed a new version of the value orientation questionnaire that indicated three distinct priorities (motor skills, self-awareness, and social knowledge) of the physical education teacher instead of five values. The first value orientation, motor skills in physical education, was created by linking the value orientation of disciplinary mastery and the learning process. The basis of this value orientation is based on the main mission of physical education to teach students academic understanding and knowledge in physical education (Guéguen, 2013). This value orientation focuses on the development and mastery of scientific, tactical, technical, strategic knowledge, and motor skills (performance and mastery of execution) in physical activities. Taking this value orientation into account, teachers strive to have students “learn how to learn” new knowledge skills and apply their current knowledge to new learning tasks. The second value orientation, self-awareness, was created by linking the value orientations of self-actualization and ecological integration. In this value orientation, the main mission of physical education is to achieve the individual development of students. “Self-awareness” focuses on the independent realization of students in their (social and learning) environment. Teachers design learning tasks in which students have the opportunity to acquire knowledge themselves using their own resources in the best possible way (individual implementation). The third value orientation, social knowledge, is based on the social development of the student and the value orientation of social responsibility. This value orientation represents the cultivation of a citizen through increased social interactions among students. Educational content is defined in terms of cooperation, teamwork, and respect among students. In this value orientation, teachers believe that social needs should take precedence over individual needs. Due to the lack of appropriate tools in the field of value orientation of physical education teachers, there is no specific research in the field of physical education. Although the initial concept and measurement of the Physical Education Teachers' Value Orientation Questionnaire has been investigated as a reliable tool, this construct should be examined according to the type of cultural context (Samadi et al., 2026). By examining the validity of this valuable tool among Iranian physical education teachers, research gaps in the field of teachers' value orientation can be filled to some extent. As a result, the present study was conducted with the aim of determining the validity and reliability of the Persian version of the Physical Education Value Orientation Questionnaire (OVEPS) based on three value orientations (i.e., social knowledge, motor skills, and self-awareness). The aim of the present study was to investigate the psychometric properties of the Persian version of the Teachers' Value Orientation Questionnaire in Physical Education. The results obtained from 267 Iranian physical education and sports teachers showed that this questionnaire has appropriate validity and reliability and that the Persian version of the questionnaire can be used as a valid tool. The value orientation of physical education teachers can be used as a basis for designing educational programs and evaluating their professional performance. For example, education can use valid

questionnaires such as the Persian version of the Value Orientation Questionnaire to identify the educational needs of teachers. Also, future research can investigate the effect of educational interventions on changing value orientation or comparing teachers' values in different cultures.

Method

In order to conduct the study, the questionnaire was first translated into Persian by the researchers and the translations were matched in a joint session. Then, the translation was reviewed by an English language expert who is a member of the university faculty and problems related to the translation of the items were reviewed and approved after being resolved. In the next stage, in a preliminary study, the initial version of the questionnaire was provided to 12 school sports specialists and physical education experts from education departments, and ambiguous terms were identified, equated, and ambiguities were resolved. Subsequently, the final and revised questionnaire was provided to 267 physical education teachers and male and female physical education teachers from public and private schools with at least 3 years of service. To perform the aforementioned statistical calculations, two software packages, SPSS version 26 and LISREL version 8.8, were used.

Results

The Cronbach's alpha coefficient in the Physical Education Value Orientations Questionnaire and its dimensions is above 0.7 (acceptability index value), and it can be said that the research tool has acceptable reliability. The results obtained showed that the t-coefficients are greater than the desired value of 1.96; therefore, factor analysis and coefficients show that the implemented model has a good fit. RMSEA values were 0.074 and CFI was 0.94, which confirmed the validity of the questionnaire and the factor analysis model.

Discussion

Considering the role of this variable in work productivity and motivation, the study and evaluation of value orientation in teachers plays a significant role; accordingly, fundamental research and studies in this field seem essential and effective for the education system of each country. The construction and validation of questionnaires have been of interest to experts and researchers for many years. Given that very few studies have been conducted focusing on the value orientation of physical education teachers in Iran, it was essential to create a platform for accessing a valid and complete tool that could accurately measure this variable, which was addressed in the present study. The value orientation of physical education teachers, influenced by value theories and cultural contexts, plays an important role in the quality of teaching and educational interactions. The use of valid tools such as the value orientation questionnaire can help improve educational programs and professional development of teachers.

Conclusions

It can be concluded that the Persian version of the Persian Questionnaire in physical education teachers has a validity and reliability and can be used for research, practice and relevant measures.

The conclusion of the present study is that this questionnaire can be used as an efficient, valid and reliable tool to assess the value orientations of physical education teachers in Iran and help improve their educational programs and professional development.

Funding

This research did not receive any specific grant from funding agencies in the public, commercial, or not-for-profit sectors.

CRediT authorship contribution statement

All authors contributed equally to the conceptualization of the article and writing of the original and subsequent drafts.

Conflict of interest

The authors declare no conflict of interest.

Ethical considerations

The authors avoided data fabrication, falsification, and plagiarism, and any form of misconduct.

Data availability statement

Data available on request from the authors.

Acknowledgements

The authors would like to thank all participants in the present study.

The authors would like to thank anonymous referees for their constructive comments.



تدریس پژوهی

شاپا چاپی: ۵۶۸۶-۲۴۷۶ شاپا الکترونیکی: ۵۶۰۰-۲۴۷۶

Journal Homepage: <https://trj.uok.ac.ir/>



روایی و پایایی نسخه فارسی پرسشنامه جهت گیری های ارزشی معلمان در تربیت بدنی

سعید آهار^۱ , حسین صمدی^۲ , سکینه جعفری^۳  و محمد صحبتیه^۴ 

۱. نویسنده مسئول، استادیار گروه تربیت بدنی و علوم ورزشی، دانشکده روانشناسی و علوم تربیتی، دانشگاه یزد، یزد، ایران. رایانامه: saeid.ahar@yazd.ac.ir

۲. دانشیار گروه تربیت بدنی و علوم ورزشی، دانشکده روانشناسی و علوم تربیتی، دانشگاه یزد، یزد، ایران. رایانامه: samadih@yazd.ac.ir

۳. دانشیار گروه مدیریت آموزشی، دانشکده روانشناسی و علوم تربیتی، دانشگاه سمنان، سمنان، ایران. رایانامه: Sjafari.105@semnan.ac.ir

۴. استادیار گروه آموزش تربیت بدنی، دانشگاه فرهنگیان، تهران، ایران. رایانامه: sohbatih@cfu.ac.ir

اطلاعات مقاله	چکیده
نوع مقاله: مقاله پژوهشی	هدف: جهت گیری های ارزشی یا ترجیحات آموزشی به عنوان فیلترهای شناختی، بیشترین تأثیر را بر اقدامات و فرآیندهای تصمیم گیری معلم دارند. با توجه به اهمیت موضوع و عدم وجود ابزار مناسب در این حوزه، مطالعه حاضر با هدف بررسی ویژگی های روانسنجی پرسشنامه جهت گیری های ارزشی در معلمان تربیت بدنی انجام شد.
تاریخچه مقاله: تاریخ دریافت: ۱۴۰۴/۰۴/۲۳ تاریخ بازنگری: ۱۴۰۴/۰۸/۲۸ تاریخ پذیرش: ۱۴۰۴/۰۹/۰۶ تاریخ انتشار: ۱۴۰۵/۰۴/۰۱	روش: ۲۶۷ معلم تربیت بدنی (۸۹ زن و ۱۷۸ مرد) پرسشنامه ۲۱ سوالی جهت گیری های ارزشی معلمان در تربیت بدنی (دروئت و همکاران، ۲۰۲۱) که شامل سه بعد مهارت های حرکتی، خودآگاهی و دانش اجتماعی بود را تکمیل نمودند. ابتدا با استفاده از روش باز ترجمه، صحت ترجمه نسخه فارسی پرسشنامه تأیید و در ادامه برای تعیین روایی سازه پرسشنامه از تحلیل عامل تأییدی مبتنی بر مدل یابی معادلات ساختاری و برای تعیین همسانی درونی از ضریب آلفای کرونباخ استفاده شد. همچنین برای پایایی زمانی سوالات، از همبستگی درون طبقه ای با روش آزمون-آزمون مجدد استفاده شد. تجزیه و تحلیل ها با استفاده از نرم افزارهای SPSS و LISREL انجام شد.
کلیدواژه ها: جهت گیری های ارزشی، تربیت بدنی، معلمان، مهارت های حرکتی خودآگاهی، دانش اجتماعی	یافته ها: نتایج نشان داد که شاخص نیکویی برازش RMSEA و CFI به ترتیب ۰/۰۷۴ و ۰/۹۲ می باشد. مقادیر آلفای کرونباخ برای سه خرده مولفه این پرسشنامه به ترتیب ۰/۸۲۴، ۰/۸۴۴ و ۰/۸۷۲ به دست آمد که همگی گواه مقادیری بالاتر از میزان قابل قبول می باشد.
	نتیجه گیری: بر اساس یافته ها می توان نتیجه گیری نمود که نسخه فارسی پرسشنامه جهت گیری های ارزشی در معلمان تربیت بدنی از روایی (اعتبار) و پایایی (اعتماد) مطلوب و قابل قبولی برخوردار است و می توان از آن برای اهداف پژوهشی، اجرایی و سنجش های مرتبط استفاده نمود.

استناد: آهار، سعید؛ صمدی، حسین؛ جعفری، سکینه و صحبتیه، محمد (۱۴۰۵). روایی و پایایی نسخه فارسی پرسشنامه جهت گیری های ارزشی معلمان در

<https://doi.org/10.22034/trj.2025.143961.2204>

تربیت بدنی. تدریس پژوهی، ۱۴ (۲)، ۱۹۴-۱۷۶.



© نویسندگان.

ناشر: دانشگاه کردستان.

مقدمه

لازمه موفقیت تلاش‌های انجام شده در زمینه بهسازی آموزش و پرورش، رشد حرفه‌ای و افزایش دانش و مهارت معلمان است (Eslamy et al, 2020). عملکرد شغلی معلمان یکی از مهمترین عوامل در تسهیل یادگیری دانش آموزان است و به صورت وظایفی تعریف می‌شود که توسط معلم در یک دوره زمانی خاص و برای دستیابی به اهداف سازمانی انجام می‌گیرد (رضایی و دست باز، ۲۰۲۴). در بحث آموزش، معلمان نقش مهمی در تأثیرگذاری بر زندگی و پیشرفت تحصیلی دانش آموزان ایفا می‌کنند که فراتر از دانش و توانایی صرف در آن‌ها است (ارشدی و همکاران، ۱۴۰۲). برای انطباق با نیازهای در حال تغییر دانش آموزان، معلمان باید به طور مداوم شیوه‌های تدریس خود را به روز نموده و تکنیک‌های تدریس خود را تقویت کنند. (Yang, 2024) شیوه‌های تدریس؛ اعمال، کنش‌ها و واکنش‌های قابل مشاهده هستند که شامل فرآیندهای شناختی غیرقابل مشاهده تصمیم‌گیری در اجرای یک فعالیت در یک موقعیت معین می‌شوند (صادقی و شفیع پور مطلق، ۱۴۰۴). این تصمیمات مبتنی بر آموزش مفاهیم مرتبط با مجموعه‌ای از مواضع، ارزش‌ها و باورهای فلسفی است (Chen & Ennis, 1996). مطالعات قبلی از مفهوم جهت‌گیری (ترجیحات) ارزشی برای نشان دادن باورهای آموزشی معلمان در مورد آن چه تدریس می‌شود، نحوه تدریس آن، و این که تا چه حد مطالب یاد داده می‌شود، استفاده کرده‌اند (Pasco et al, 2008a; Pasco & Ennis, 2009). پژوهشگران جهت‌گیری را «به چیزهای خاصی که شخص ترجیح می‌دهد، معتقد است، فکر می‌کند یا معمولاً انجام می‌دهد، تعریف نموده (Āzād Doulābi et al, 2023) و معتقدند ترکیبی از جهت‌گیری‌های ارزشی مختلف، منعکس کننده سیستم اعتقادی معلم است (Pasco et al, 2008a). Jess et al (2014) مفهوم جهت‌گیری‌های ارزشی را برای اصرار بر جهت‌گیری ترجیحات آموزشی معلمان در نظر گرفته است. این جهت‌گیری‌های ارزشی به عنوان فیلترهای شناختی برای اقدامات و فرآیندهای تصمیم‌گیری بروز می‌یابند.

به طور کلی، جهت‌گیری معلمان به مجموعه‌ای یکپارچه از نگرش‌ها، باورها و رفتارهای معلمان به همراه همترازی ایده‌های آن‌ها با یک زمینه یا موقعیت خاص گفته می‌شود (Eslamy et al, 2020). جهت‌گیری مفهوم مهمی است که در درک تفکرات معلم درباره موضوع درسی و کلاس درس نقش تعیین کننده داشته و به عنوان مجموعه‌ای از باورها در خصوص عناصر برنامه درسی، اهداف، محتوا، استراتژی‌های تدریس و ارزیابی آموزشی در نظر گرفته می‌شود. محققین بر این باورند که در میان عوامل موثر در فرایند یاددهی-یادگیری، نگرش و باورهای معلمان دارای اهمیت بسیار زیادی است، به نحوی که یکی از مهم‌ترین عوامل موثر بر موفقیت و شکست برنامه‌های آموزشی قلمداد شده و با رفتار تدریس، اجرا و اهداف یادگیری ارتباط دارد (Shafiei et al, 2021). به عبارتی، جهت‌گیری معلم بر دیدگاه معلم، تکنیک‌ها و رویکردهای مورد استفاده در کلاس تأثیر گذاشته (Yang, 2024; Pirhosienloo et al, 2021) و می‌تواند تأثیرات مثبت یا منفی بر رشد تحصیلی دانش آموزان و رشد شخصی آن‌ها داشته باشد (Jess et al, 2014). به علاوه جهت‌گیری مناسب معلم به مشخص کردن انگیزه دانش‌آموزان، خودکارآمدی، شایستگی و مهارت‌های خودتنظیمی دانش‌آموزان کمک می‌کند (Lindström, 2024).

مبانی نظری و پیشینه پژوهش

مفهوم جهت‌گیری نشان دهنده تمایل به طرفداری از اهداف خاص، محتوا و موقعیت‌های یادگیری است (Pasco et al, 2008a). اگر دستورالعمل‌ها، دانش‌آموزان و زمینه تدریس بر تصمیم‌گیری‌های معلمان تأثیرگذار باشند، سیستم‌های ارزشی آن‌ها، بیشترین تأثیر را در امر تصمیم‌گیری دارد (Jess et al, 2014). هر جهت‌گیری ارزشی به عنوان یک مبانی فلسفی یا سیستم اعتقادی عمل

می‌کند که انتخاب‌های درسی، تصمیم‌گیری‌های آموزشی و رفتارهای آموزشی معلمان را در سالن و کلاس درس هدایت می‌کند (Chen et al, 2017; Jewett & Ennis, 1990; Pasco et al, 2008a).

اگرچه معلمان تربیت بدنی معمولاً اهداف چندگانه‌ای از جمله یادگیری مهارت‌های حرکتی، تناسب اندام، دانش حرکات و مفاهیم تناسب اندام (آمادگی جسمانی)، ورزش دوستی، مسئولیت فردی و اجتماعی، تقویت عزت نفس و ایجاد انگیزه و تمایل به شرکت در فعالیت‌های بدنی در تمام ادوار زندگی را برای دانش‌آموزان خود در نظر می‌گیرند (Blankenship, 2017)، پژوهش‌ها در تربیت بدنی، در مجموع پنج جهت‌گیری ارزشی شامل تبحر انضباطی (DM)^۱، فرایند یادگیری (LP)^۲، خودشکوفایی (SA)^۳، مسئولیت اجتماعی (SR)^۴، و ادغام بوم‌شناختی (EI)^۵ را شناسایی کرده است (Zhu & Chen, 2018). به طور دقیق‌تر، در جهت‌گیری ارزشی تبحر انضباطی، معلم تربیت بدنی دروس را مبتنی بر توسعه مهارت‌های حرکتی خاص پایه‌گذاری می‌کند. در جهت‌گیری ارزشی فرایند یادگیری، معلم تربیت بدنی به جای مهارت‌های خاص، روی فرایندها تمرکز می‌کند - او وظایف و تکالیف یادگیری را پیشنهاد می‌کند که در آن دانش‌آموزان را وادار می‌کند تا شرایط لازم برای موفقیت را به چالش بکشند. در جهت‌گیری ارزشی خودشکوفایی، معلم تربیت بدنی دانش‌آموز را به سمت اهداف و ارزش‌های شخصی خود هدایت می‌کند. دغدغه معلم تربیت بدنی به جای فرایند یادگیری، رفاه، دانش و درک دانش‌آموزان است. در جهت‌گیری ارزشی مسئولیت اجتماعی (که قبلاً بازسازی اجتماعی^۶ نامیده می‌شد)، معلم به کلاس تربیت بدنی به عنوان یک جامعه کوچک نگاه می‌کند که با اهدافی مانند همکاری، کار گروهی و احترام به دیگران شکل گرفته است. در جهت‌گیری ارزشی ادغام بوم‌شناختی، معلم تربیت بدنی به دنبال دستیابی به تعادل بین بُعد اجتماعی، دانش‌آموز و دانش موضوعی از طریق موقعیت‌های یادگیری است که به دانش‌آموزان اجازه می‌دهد تجربیات غنی مختلف و درک متفاوتی از سطوح محیط خود کسب کنند. در این جهت‌گیری ارزشی، یادگیری به جای ایجاد تعادل شخصی، بر ایجاد نگرش انتقادی نسبت به جامعه متمرکز است (Drouet et al, 2021).

در رابطه با پنج جهت‌گیری ارزشی ذکر شده، تاکنون پنج نسخه پرسشنامه ایجاد شده است (Banville et al, 1999; Cen & Ennis, 1996; Pasco et al, 2008a). اولین نسخه انگلیسی، سیاهه جهت‌گیری ارزشی (VOI)^۷، شامل ۷۰ گویه (۱۴ مجموعه پنج گویه‌ای) توسط Ennis & Hooper (1988) برای بررسی جهت‌گیری‌های ارزشی معلمان تربیت بدنی در محیط‌های مدرسه طراحی شد. نتایج مطالعات سیاهه جهت‌گیری ارزشی با استفاده از نسخه اول پرسشنامه (Ennis, 1992a; Ennis & Zho, 1991) تناقضاتی را بین یافته‌های موجود، توصیف محیط‌های کلاس و خود گزارشی از اهداف برنامه درسی معلمان^۸ (Ennis & Chen, 1993) پیدا کردند. به همین دلیل این محققان بعد از تجدیدنظر ادبیات و اصلاح و توسعه برخی موارد، نسخه دوم این پرسشنامه (VOI-2) را طراحی کردند. معلمان تربیت بدنی دانشگاه (۲۹۸ نفر) به عنوان نمونه پژوهش، مجموع ۱۵۰ آیتم را تکمیل کردند. پس از تجزیه و تحلیل نتایج، محققان نسخه نهایی VOI-2 متشکل از ۹۰ گویه (۱۸ خرده مقیاس ۵ گویه‌ای) را پیشنهاد کردند. با توجه به این که VOI-2 طولانی بود، Chen et al (1977) فرم کوتاه سیاهه جهت‌گیری ارزشی شامل ۵۰ گویه (۱۰ خرده

1 Disciplinary Mastery

2 Learning Process

3 Self-Actualization

4 Social Responsibility

5 Ecological Integration

6 social reconstruction

7 Value Orientation Inventory

8 teachers' self-reports of their curricular goals

مقیاس پنج گویه ای) را توسعه دادند. به موازات آن، سیاهه جهت گیری ارزشی-۲ به زبان فرانسوی در کانادا ترجمه و تایید شد. بر اساس نسخه فرانسوی جهت گیری ارزشی-۲، سیاهه ترجیحات معلمان تربیت بدنی (IPEÉP)^۱ توسط Pasco et al (2008a) در فرانسه طراحی و تایید گردید. پس از تجزیه و تحلیل های تاییدی، برخی آیتم ها حذف و نسخه نهایی شامل ۶۵ گویه (۱۳ خرده مقیاس پنج گویه ای) بود. البته معلمان داوطلب به طور مشخص در تکمیل IPEÉP با مشکلاتی مواجه شدند، مانند این که مجبور شدند دو ارزش را که از نظر آنها دارای اولویت یکسانی هستند، رتبه بندی کنند. به علاوه به دلیل طولانی بودن پرسشنامه، معلمان اغلب پرسشنامه را به طور کامل تکمیل نمی کردند و امکان استفاده از داده های این پرسشنامه وجود نداشت. بر اساس این مشاهدات تجربی و علمی، تطبیق و تدوین نسخه های جدید پرسشنامه جهت گیری ارزشی ضروری به نظر می رسید.

در همین راستا Drouet et al (2021) بر اساس بررسی ادبیات مطالعات جهت گیری ارزشی و در نظر گرفتن برنامه درسی تربیت بدنی فرانسه و محدودیت های ابزارهای موجود برای جهت گیری های ارزشی، نسخه جدید پرسشنامه جهت گیری ارزشی طراحی کردند که سه اولویت (مهارت های حرکتی، خودآگاهی و دانش اجتماعی) متمایز معلم تربیت بدنی را به جای پنج ارزش نشان می داد. اولین جهت گیری ارزشی، مهارت های حرکتی در تربیت بدنی، با مرتبط کردن جهت گیری ارزشی تبحر انضباطی و فرایند یادگیری ایجاد شد. اساس این جهت گیری ارزشی بر اساس ماموریت اصلی تربیت بدنی است که به دانش آموزان، درک و دانش آکادمیک در تربیت بدنی را آموزش دهد (Guéguen, 2013). این جهت گیری ارزشی بر توسعه و تسلط دانش علمی، تاکتیکی، فنی، استراتژیک و مهارت های حرکتی (عملکرد و اجرای ماهرانه) در فعالیت های بدنی تمرکز دارد. با در نظر گرفتن این جهت گیری ارزشی، معلمان تلاش می کنند تا دانش آموزان مهارت های جدید دانش را "یاد بگیرند که چگونه یاد بگیرند" و دانش فعلی خود را در تکالیف یادگیری جدید بکار گیرند. جهت گیری ارزشی دوم، یعنی خودآگاهی، با مرتبط کردن جهت گیری ارزشی خودشکوفایی و ادغام بوم شناختی ایجاد شد. در این جهت گیری ارزشی، ماموریت اصلی تربیت بدنی دستیابی به رشد فردی دانش آموزان است. خودآگاهی، بر تحقق استقلال دانش آموزان در محیط (اجتماعی و یادگیری) آن ها متمرکز است. معلمان، تکالیف یادگیری را طراحی می کنند که در آن دانش آموزان این فرصت را دارند که خودشان با استفاده از منابع خود به بهترین نحو دانش کسب کنند (اجرای انفرادی). سومین جهت گیری ارزشی، یعنی دانش اجتماعی، مبتنی بر توسعه اجتماعی دانش آموز و جهت گیری ارزشی مسئولیت اجتماعی می باشد. این جهت گیری ارزشی نشان دهنده پرورش یک شهروند از طریق افزایش تعاملات اجتماعی در بین دانش آموزان است. محتوای آموزشی بر حسب همکاری، کار گروهی و احترام در بین دانش آموزان تعریف می شود. در این جهت گیری ارزشی، معلمان معتقدند که نیازهای اجتماعی باید بر نیازهای فردی برتری داشته باشد.

Drouet et al (2021) ابتدا، بر اساس سه تعریف جدید جهت گیری ارزشی، گروهی از متخصصین ۴۶ گویه از ۶۵ گویه IPEÉP انتخاب کردند. علاوه بر این، آیتم های جدید بر اساس سه مولفه اصلی جهت گیری ارزشی و داده های مصاحبه نیمه ساختار یافته توسعه داده شد. در ادامه IPEÉP بین ۳۰ معلم تربیت بدنی داوطلبانه متوسطه توزیع و مصاحبه های نیمه ساختار یافته انجام شد و ۲۵ آیتم جدید توسعه یافت. در مجموع، نسخه اولیه جهت گیری های ارزشی در مقیاس لیکرت شامل ۷۱ آیتم (۲۵ مورد برای مهارت های حرکتی، ۲۸ مورد برای خودآگاهی و ۱۸ آیتم برای دانش اجتماعی) بود. در ادامه نسخه اولیه شامل ۲۱ (هر مولفه هفت گویه) و با حذف شش گویه، نسخه پرسشنامه شامل ۱۵ گویه به شرح زیر استخراج گردید (پنج گویه مربوط به دانش اجتماعی، ۵

^۱ Inventaire des Priorites des Enseignants d'Education Physique

گویه مربوط به مهارت‌های حرکتی و ۵ گویه مربوط به خودآگاهی). بار عاملی از ۰,۶۲ تا ۰,۷۵ برای مهارت‌های حرکتی، ۰,۶۳ تا ۰,۷۲ برای خودآگاهی و ۰,۵۵ تا ۰,۸۹ برای دانش اجتماعی متفاوت بود. به علاوه مقادیر آلفای کرونباخ از ۰,۷۲ تا ۰,۷۹ متغیر بود. توسعه نسخه جدید پرسشنامه جهت‌گیری ارزشی تایید شده بر اساس IPEEP سازگار با برنامه درسی تربیت بدنی فرانسه بود. با در نظر گرفتن این نتایج، تربیت بدنی شاید موضوع ایده آل در برنامه درسی مدرسه برای تقویت یکپارچگی معتبر هر سه بعد باشد. به عبارتی در برنامه درسی، هدف کلی تربیت بدنی پرورش یک شهروند آگاه، خودمختار، بدنی و اجتماعی فرهیخته با هدف زندگی مشترک است و شایستگی‌ها از طریق سه بعد مختلف حرکتی، شناختی و اجتماعی بر اساس فعالیت‌های بدنی متنوع مورد بررسی قرار می‌گیرند (Men, 2019). اگرچه ممکن است هر معلم در مورد انتخاب جهت‌گیری‌های موجود در متون تجویز شده مطابق با اولویت‌های خود متفاوت عمل کند، نیمرخ جهت‌گیری ارزشی معلمان به عنوان "شبکه خواندن" برای دیدگاه‌های موجود در برنامه درسی تجویز شده عمل می‌کند (Pasco et al, 2008a).

یکی از مسائل مهم در روانشناسی تربیتی و آموزشی، بررسی عوامل مؤثر بر رفتارهای دانش آموزان است (Bargozini & Zarei, 2024) علاوه بر این موفقیت در نظام آموزشی مستلزم مطالعه متغیرهای مهم و تأثیرگذار بر تدریس و آموزش است. از آن جا که باورها و نگرش‌های معلمان و مربیان در خصوص آموزش و عناصر آن و به دنبال آن جهت‌گیری‌های معلمان یکی از عوامل مهم و تأثیرگذار بر موفقیت فرایند یاددهی و یادگیری (Mohammadi Orangi, & Nazari, 2024)، مسئولیت‌پذیری فراگیران (Sayadi & Soleimani, 2022) و شیوه‌های آموزش (Zhang & He, 2024) است، بررسی این مساله بسیار مهم به نظر می‌رسد. نبود ابزار مناسب در حیطه جهت‌گیری ارزشی معلمان تربیت بدنی، انجام پژوهش‌های علمی در این زمینه را با محدودیت مواجه نموده است که ضرورت روانسنجی نسخه فارسی پرسشنامه را بیش از پیش برجسته می‌نماید (Samadi et al, 2025). اگرچه مفهوم اولیه و اندازه‌گیری پرسشنامه جهت‌گیری ارزشی معلمان تربیت بدنی به عنوان یک ابزار قابل اعتماد، مورد بررسی قرار گرفته است، اما این سازه باید با توجه به نوع بافت فرهنگی نیز مورد بررسی قرار گیرد (Samadi et al, 2026). با بررسی روایی و پایایی این ابزار ارزشمند در بین معلمان تربیت بدنی ایرانی، می‌توان به رفع خلاهای پژوهشی موجود و توسعه دانش در حوزه جهت‌گیری ارزشی معلمان تا حدود زیادی کمک نمود؛ لذا پژوهش حاضر با هدف تعیین روایی و پایایی نسخه فارسی پرسشنامه جهت‌گیری‌های ارزشی در تربیت بدنی (OVEPS) انجام شد.

روش شناسی پژوهش

پژوهش حاضر از نوع مطالعات توصیفی-همبستگی بود. با توجه به این که کفایت حجم نمونه مورد نیاز در مطالعات تحلیل عاملی ۵ تا ۱۰ آزمودنی به ازای هر گویه پیشنهاد شده است (Kline, 2023)، در تحقیق حاضر برای اطمینان کامل از داده‌ها و نتایج، به ازای هر سوال حدود ۲۶ نفر در نظر گرفته شد؛ بنابراین نمونه آماری شامل ۲۶۷ نفر از معلمان تربیت بدنی و دبیران ورزش سطح کشور در سال تحصیلی ۱۴۰۳-۱۴۰۴ با دامنه سنی ۲۲ تا ۴۲ سال بود.

ابزار اصلی پژوهش، پرسش‌نامه ۲۱ سؤالی مقیاس جهت‌گیری‌های ارزشی معلمان تربیت بدنی طراحی و روان‌سنجی شده توسط Drouet et al (2021) بود. این پرسشنامه دارای ابعاد دانش اجتماعی شامل ۷ گویه (گویه‌های ۱ تا ۷)، مهارت‌های حرکتی شامل ۷ گویه (گویه‌های ۸ تا ۱۴) و خودآگاهی شامل ۷ گویه (گویه‌های ۱۵ تا ۲۱) است. این ابزار در یک مقیاس لیکرت ۵ درجه‌ای (از

^۱ شبکه خواندن، لیستی از معیارهای خلاصه شده مبتنی بر ایده‌های اصلی که با سطح شناختی زبان آموز تطبیق داده شود.

۱ کاملاً مخالف تا ۵ کاملاً موافق) نمره گذاری می گردد که در آن هر گویه حاوی دو عبارت متضاد در انتهای پیوستار و یک عبارت در نقطه میانی آن است. حداقل نمره OVEPS ۲۱ و حداکثر نمره آن ۱۰۵ است. محققان روایی و پایایی نسخه اصلی این پرسشنامه را در بین معلمان تربیت بدنی فرانسوی - کانادایی بررسی کردند. نتایج نشان داد که نسخه زبان انگلیسی این مقیاس، از روایی و پایایی قابل قبولی برخوردار است.

به منظور اجرای پژوهش، ابتدا پرسشنامه توسط پژوهشگران، به زبان فارسی ترجمه شد و در یک جلسه مشترک، ترجمه ها باهم مطابقت داده شد. سپس ترجمه توسط یک متخصص زبان انگلیسی عضو هیات علمی دانشگاه بررسی و مشکلات مربوط به ترجمه گویه ها بررسی و پس از رفع تایید گردید. در مرحله بعد، در یک مطالعه مقدماتی نسخه اولیه پرسشنامه در اختیار ۱۲ نفر از متخصصان ورزش مدارس و کارشناسان تربیت بدنی ادارات آموزش و پرورش قرار گرفت و واژگان مبهم مطرح شده، معادل سازی و ابهامات مطرح شده رفع شد. در ادامه پرسشنامه نهایی و اصلاح شده در اختیار ۲۶۷ معلم تربیت بدنی و دبیر ورزش زن و مرد مدارس دولتی و غیردولتی با سابقه حداقل ۳ سال خدمت قرار داده شد. پرسشنامه های تکمیل شده که ناقص و نادرست تکمیل شده بود حذف گردید و تمام پرسشنامه هایی که به درستی تکمیل گردید، وارد تجزیه و تحلیل های آماری گردید. در ادامه جهت سنجش پایایی آزمون - آزمون مجدد، ۵۰ معلم حاضر در مرحله اول با فاصله دو هفته ای از تکمیل پرسشنامه، مجدداً آن را تکمیل نمودند. جهت تجزیه و تحلیل آماری از روش تحلیل عاملی تأییدی مبتنی بر مدل معادلات ساختاری استفاده شد. برای محاسبه پایایی و همسانی درونی از آلفای کرونباخ و برای بررسی پایایی زمانی از ضریب همبستگی درون طبقه ای و روش آزمون - آزمون مجدد با فاصله دو هفته ای استفاده شد. جهت انجام محاسبات آماری مذکور، از دو نرم افزار اس.پی.اس.اس نسخه ۲۶ و نرم افزار لیزرل نسخه ۸/۸ استفاده شد.

یافته های پژوهش

جدول ۱ ویژگی های جمعیت شناختی به درصد و یا مقادیر میانگین و انحراف استاندارد شرکت کننده ها شامل جنسیت، سن، سابقه کار و مدرک تحصیلی مرتبط یا غیرمرتبط برای نمونه آماری پژوهش را نشان می دهد.

جدول ۱. ویژگی های جمعیت شناختی نمونه تحت بررسی

متغیرهای جمعیت شناختی	تعداد	درصد
جنسیت	مرد	۱۷۸
	زن	۸۹
مدرک تحصیلی	مرتبط (تربیت بدنی)	۲۰۰
	غیرمرتبط (سایر)	۶۷
متغیرهای جمعیت شناختی	میانگین	انحراف استاندارد
سن (سال)	۳۵/۶	۴/۳
سابقه کار (سال)	۹/۳	۱/۲

همانطور که در جدول ۱ مشاهده می نمایم ۱۷۸ نفر از معلمان شرکت کننده در این پژوهش معادل ۶۶/۶ درصد مرد و ۸۹ نفر معادل ۳۳/۴ درصد زن بودند. میانگین سنی آزمودنی ها معادل ۳۵/۶ سال بود و میانگین سابقه کار آن ها معادل ۹/۳ سال بود. ۲۰۰ نفر از شرکت کنندگان دارای مدرک تحصیلی مرتبط و ۶۷ نفر غیرمرتبط بودند.

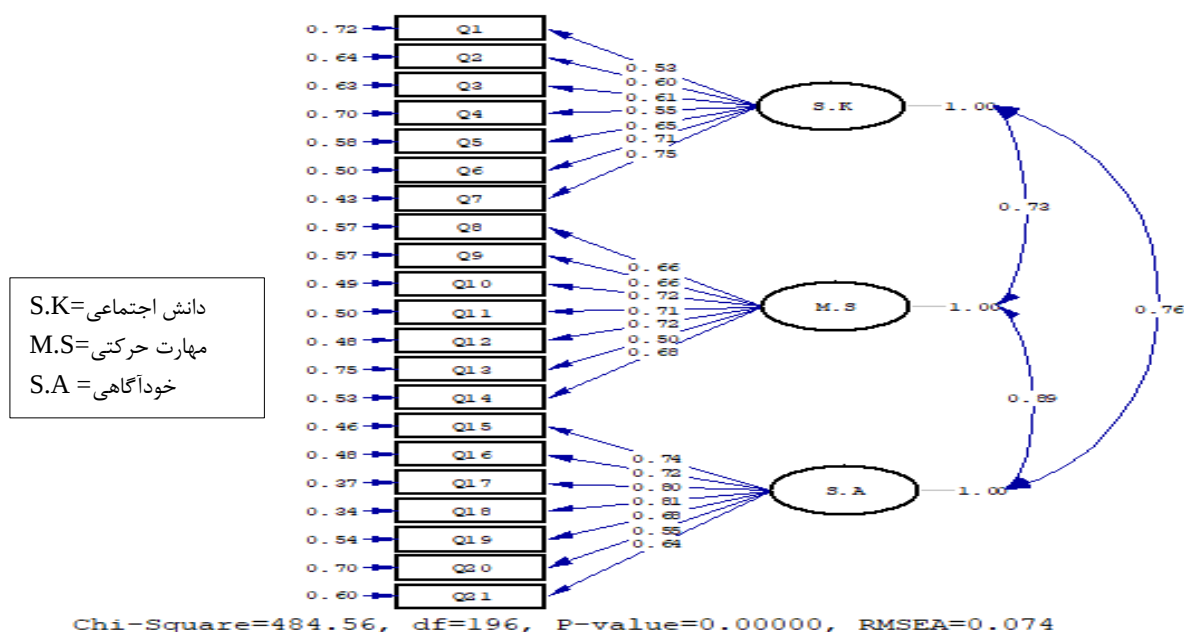
برای بررسی پایایی پرسشنامه از آلفای کرونباخ و ضریب همبستگی درون طبقه‌ای به روش آزمون - آزمون مجدد استفاده شد که نتایج در جدول ۲ آمده است.

جدول ۲: بررسی پایایی پرسشنامه با استفاده از ضریب آلفای کرونباخ ($n=267$) و ضریب همبستگی درون طبقه‌ای ($n=50$)

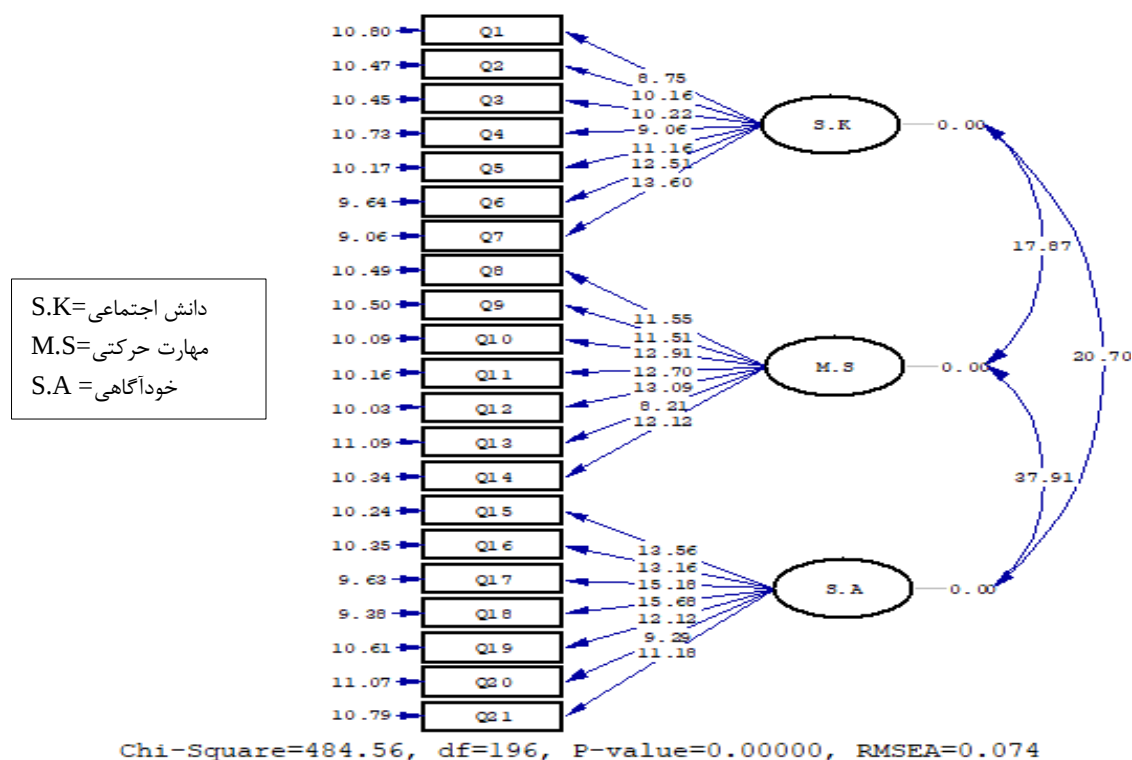
متغیرها	تعداد گویه‌ها	آلفای کرونباخ	ضریب همبستگی درون طبقه‌ای
دانش اجتماعی	۷ گویه	۰/۸۲۴	۰/۸۱۴
مهارت‌های حرکتی	۷ گویه	۰/۸۴۴	۰/۸۴۴
خودآگاهی	۷ گویه	۰/۸۷۲	۰/۸۶۲

همان‌گونه که در جدول ۲ مشاهده می‌شود ضریب آلفای کرونباخ برای مقیاس جهت‌گیری ارزشی معلمان و ابعاد آن بالای ۰/۷ (مقدار شاخص قابل قبول بودن) است و می‌توان گفت که ابزار پژوهش دارای پایایی قابل قبولی است.

برای بررسی ابعاد و سؤالات از تکنیک تحلیل عاملی تأییدی استفاده شد تا مشخص شود که آیا این مؤلفه‌ها و گویه‌ها معرف‌های معتبری برای سنجش جهت‌گیری ارزشی معلمان هستند یا خیر؟ در تکنیک تحلیل عاملی تأییدی، قدرت رابطه بین عامل (متغیر پنهان) و متغیر قابل مشاهده به وسیله بار عاملی نشان داده می‌شود. بار عاملی مقداری بین صفر و یک است. اگر بار عاملی کمتر از ۰/۳ باشد، رابطه ضعیف در نظر گرفته می‌شود و از آن صرف نظر می‌گردد. بار عاملی بین ۰/۳ تا ۰/۶ قابل قبول و معنادار است و بیشتر از ۰/۶ مطلوب است.



شکل ۱. مدل برآورد استاندارد سؤالات پرسشنامه جهت‌گیری ارزشی معلمان



شکل ۲. مدل برآورد مقدار t سوالات پرسشنامه جهت گیری ارزشی معلمان

جدول ۳: تحلیل عاملی مرتبه اول مؤلفه های جهت گیری ارزشی معلمان

متغیر	سؤال	بار عاملی	ضریب t
دانش اجتماعی	۱	۰/۵۳	۸/۷۵
	۲	۰/۶۰	۱۰/۱۶
	۳	۰/۶۱	۱۰/۲۲
	۴	۰/۵۵	۹/۰۶
	۵	۰/۶۵	۱۱/۱۶
	۶	۰/۷۱	۱۲/۵۱
	۷	۰/۷۵	۱۲/۶۰
	۸	۰/۶۶	۱۱/۵۵
مهارت های حرکتی	۹	۰/۶۶	۱۱/۵۱
	۱۰	۰/۷۲	۱۲/۹۱
	۱۱	۰/۷۱	۱۲/۷۰
	۱۲	۰/۷۲	۱۳/۰۹
خودآگاهی	۱۳	۰/۵۰	۸/۲۱
	۱۴	۰/۶۸	۱۲/۱۲
	۱۵	۰/۷۴	۱۳/۵۶

۱۳/۱۶	۰/۷۲	۱۶
۱۵/۱۸	۰/۸۰	۱۷
۱۵/۶۸	۰/۸۱	۱۸
۱۲/۱۲	۰/۶۸	۱۹
۹/۲۹	۰/۵۵	۲۰
۱۱/۱۸	۰/۶۴	۲۱

همانطور که در جدول (۳) مشاهده می‌شود ضرایب تی گویه‌های هر دو بعد از مقدار مطلوب ۱/۹۶ بیشتر است. جدول (۴) شاخص‌های برازش مدل را نشان می‌دهد که در مقایسه با مقادیر مطلوب، هر شاخص نشان از برازش مناسب مدل ساختاری دارد. با توجه به جدول و مقادیر موجود، مدل اجرا شده دارای برازش مناسبی است.

جدول ۴: مقادیر برازش جهت گیری ارزشی معلمان

شاخص برازش	مقدار به دست آمده	محدوده مطلوب
ریشه میانگین مربعات خطای برآورد	۰/۰۷۴	کمتر از ۰/۰۸
شاخص برازش اصلاح شده مقتصد	۰/۶۳	نزدیک به ۰/۵
شاخص برازش هنجار شده و اصلاح شده مقتصد	۰/۹۲	نزدیک به ۰/۹
شاخص برازش هنجار نیافته	۰/۹۴	بالاتر از ۰/۹۰
شاخص برازش تطبیقی	۰/۹۴	بالاتر از ۰/۹۰

بحث

هدف از تحقیق حاضر بررسی ویژگی‌های روانسنجی نسخه فارسی پرسشنامه جهت‌گیری ارزشی معلمان در تربیت‌بدنی بود. نتایج به دست آمده از ۲۶۷ معلم تربیت‌بدنی و ورزش ایرانی نشان داد که این پرسشنامه دارای روایی و پایایی مناسب است و نسخه فارسی پرسشنامه به عنوان یک ابزار معتبر می‌تواند مورد استفاده قرار گیرد. مزیت پرسشنامه حاضر، در عین تعداد سوالات مناسب و نگارش صریح و مناسب، تجمیع ابعاد جهت‌گیری ارزشی در معلمان است که می‌تواند فرایند اندازه‌گیری و همچنین طراحی برنامه‌های آموزشی برای بهبود آن‌ها را بهتر از سایر پرسشنامه‌ها فراهم آورد. نتایج به دست آمده در پژوهش حاضر با یافته‌های تحقیق اصلی که به تدوین و اعتبارسنجی آن اقدام نمود همسو است که این زبان فارسی را در کنار نسخه اصلی به دومین زبان رسمی دنیا که از این پرسشنامه بهره خواهند برد تبدیل نموده است. مزیت ارزنده‌ای که می‌تواند برای محققان پارسی زبان بستر بررسی هرچه بهتر متغیر جهت‌گیری ارزشی در معلمان تربیت‌بدنی را فراهم نماید.

جهت‌گیری ارزشی به عنوان یکی از مفاهیم کلیدی در روان‌شناسی ورزش و علوم رفتاری، به اولویت‌ها و باورهای عمیقی اشاره دارد که رفتارها، تصمیم‌گیری‌ها و تعاملات حرفه‌ای افراد را هدایت می‌کنند. در حوزه آموزش، به‌ویژه در میان معلمان تربیت‌بدنی و ورزش، جهت‌گیری ارزشی نقش مهمی در شکل‌دهی به سبک تدریس، تعامل با دانش‌آموزان و طراحی برنامه‌های آموزشی ایفا می‌کند. این مفهوم ریشه در نظریه ارزش‌های Alport et al (1960) دارد که ارزش‌ها را به شش دسته نظری، اجتماعی، معنوی، اقتصادی، هنری و سیاسی تقسیم‌بندی کردند. جهت‌گیری ارزشی نشان‌دهنده ترجیحات معلمان در اولویت‌بندی ارزش‌هایی است که بر نگرش‌ها و عملکرد حرفه‌ای آن‌ها تأثیر می‌گذارد. بر اساس شواهد تحقیقی، ارزش‌های معلمان می‌توانند بر کیفیت تدریس،

انگیزه دانش آموزان و حتی فرهنگ مدرسه اثر بگذارند (Steinert, 2023). در تربیت بدنی، معلمان با چالش های خاصی مانند ترویج فعالیت بدنی، سلامت جسمانی و ارزش های اجتماعی مانند کار تیمی و انضباط روبه رو هستند. بنابراین، ارزش های آن ها می تواند تعیین کننده نحوه انتقال این مفاهیم به دانش آموزان باشد. محققان بیان نمودند معلمان تربیت بدنی که ارزش های اجتماعی و نظری را در اولویت قرار می دهند، بیشتر بر همکاری گروهی و یادگیری مبتنی بر دانش تأکید دارند، در حالی که ارزش های اقتصادی ممکن است به تمرکز بر جنبه های رقابتی ورزش منجر شود (Cronin et al, 2023). این یافته ها با نظریه آپورت همخوانی دارد که ارزش های اجتماعی را به عنوان محرک تعاملات مثبت و ارزش های نظری را به عنوان انگیزه ای برای جست و جوی دانش معرفی می کند. معلمان تربیت بدنی به دلیل ماهیت چندوجهی نقش خود، که شامل آموزش مهارت های حرکتی، دانش نظری و دانش اجتماعی است، نیازمند تعادل در جهت گیری ارزشی هستند. مطالعه انجام شده در ایران نشان داد که معلمان تربیت بدنی ایرانی ارزش های اجتماعی (مانند همکاری و احترام) و نظری (مانند دانش تخصصی ورزشی) را در اولویت قرار می دهند، در حالی که ارزش های اقتصادی و سیاسی کمتر مورد توجه قرار گرفتند (Parvin et al, 2021). در سطح بین المللی، پژوهش انجام شده در بین معلمان تربیت بدنی برخی از کشورهای اروپایی نشان داد که معلمان تربیت بدنی با ارزش های معنوی قوی تر، بیشتر بر رشد شخصی و سلامت روان دانش آموزان تمرکز دارند (Gatt et al, 2024). این یافته ها نشان می دهند که جهت گیری ارزشی می تواند تحت تأثیر فرهنگ و نظام آموزشی هر کشور متفاوت باشد.

بررسی و ارزیابی جهت گیری ارزشی در معلمان با توجه به نقش این متغیر در بهره وری کاری و انگیزه بیشتر نقش زیادی دارد؛ بر این اساس تحقیق و مطالعات بنیادی در این زمینه برای مجموعه آموزش و پرورش هر کشور ضروری و تاثیرگذار به نظر می رسد. ساخت و روایی سنجی پرسشنامه ها از سال های دور مورد توجه متخصصان و پژوهشگران قرار گرفته است. با توجه به این که مطالعات بسیار کمی با تمرکز بر جهت گیری ارزشی معلمان تربیت بدنی در ایران انجام شده است، ایجاد بستر لازم به منظور دسترسی به یک ابزار معتبر و کامل که به طور دقیقی بتواند این متغیر را اندازه گیری نماید ضرورت بالایی داشت که در تحقیق حاضر به این موضوع پرداخته شد. مرور پرسشنامه های موجود در این زمینه نشان داد که تعداد زیادی از پرسشنامه ها بسیار قدیمی بوده و پرسشنامه هایی که در دسترس است نیز مربوط به ترجیحات معلمان است و ویژگی های جهت گیری ارزشی را به درستی ارزیابی نمی نماید. بعد از بررسی دقیق تر نسخه اصلی پرسشنامه جهت گیری های ارزشی در تربیت بدنی (OVEPS)، به عنوان یک ابزار مناسب و چندبعدی مورد توجه قرار گرفته شد و اعتباریابی نسخه فارسی این پرسشنامه ۲۱ سوالی، با سه مولفه دانش اجتماعی، مهارت های حرکتی و خودآگاهی پرداخته شد. **دانش اجتماعی:** گویه هایی که توانایی معلمان در درک و ترویج تعاملات اجتماعی و همکاری در فعالیت های ورزشی را می سنجد. **مهارت های حرکتی:** گویه هایی که شایستگی معلمان در آموزش و اجرای مهارت های جسمانی مانند هماهنگی، تعادل، و تکنیک های ورزشی را ارزیابی می کنند. **خودآگاهی:** گویه هایی که به آگاهی معلمان از توانایی ها، محدودیت ها، و ارزش های حرفه ای خود در تدریس تربیت بدنی اشاره دارند.

بارهای عاملی به دست آمده برای هر مؤلفه به صورت زیر به این شرح است:

-دانش اجتماعی: گویه های ۱ تا ۷ با بارهای عاملی ۰/۵۳، ۰/۶۰، ۰/۶۱، ۰/۵۵، ۰/۶۵، ۰/۷۱ و ۰/۷۵.

-مهارت های حرکتی: گویه های ۸ تا ۱۴ با بارهای عاملی ۰/۶۶، ۰/۶۶، ۰/۷۲، ۰/۷۱، ۰/۷۲، ۰/۷۲ و ۰/۶۸.

-خودآگاهی: گویه های ۱۵ تا ۲۱ با بارهای عاملی ۰/۷۴، ۰/۷۲، ۰/۸۰، ۰/۸۱، ۰/۶۸، ۰/۵۵ و ۰/۶۴.

این بارهای عاملی نشان‌دهنده همبستگی قوی بین گویه‌ها و سازه‌های مربوطه هستند. در مرحله بعدی تحلیل داده‌ها، شاخص‌های برازش مدل در تمام مولفه‌های مرتبط با نیکویی برازش از جمله CFI، RMSEA و NFI به ترتیب ۰/۷۴، ۰/۹۲ و ۰/۹۱ به دست آمد که حاکی از برازش مناسب مدل با داده‌ها هستند.

بارهای عاملی بالا در مؤلفه خودآگاهی بیشتر از دو مولفه دیگر بود که این نشان‌دهنده نقش محوری این سازه در جهت‌گیری ارزش‌های معلمان ایرانی است. نتایج به دست آمده نشان داد که مقادیر آلفای کرونباخ برای سه خرده مولفه این پرسشنامه به ترتیب ۰/۸۲۴، ۰/۸۴۴ و ۰/۸۷۲ به دست آمد که گواهی بر تایید پایایی پرسشنامه در بین معلمان تربیت بدنی ایرانی می‌باشد. بر اساس شواهد تحقیقی و نظریه ارزش‌ها، در بین عوامل موثر بر جهت‌گیری ارزشی در معلمان، سه عامل برجسته تر می‌باشد: ۱. فرهنگ و زمینه اجتماعی؛ مطالعات نشان داده‌اند که ارزش‌های معلمان تربیت‌بدنی تحت تأثیر فرهنگ محلی و انتظارات اجتماعی قرار دارند. این زمینه‌های فرهنگی و اجتماعی در نقاط مختلف دنیا به شیوه متفاوتی تأثیرگذار می‌باشد (Steinert, 2023). ۲. آموزش و توسعه حرفه‌ای؛ برنامه‌های آموزشی معلمان می‌توانند ارزش‌های خاصی را تقویت کنند. شواهد تحقیقی نشان داد که دوره‌های ضمن خدمت با تأکید بر ارزش‌های اجتماعی، جهت‌گیری معلمان را به سمت همکاری و انضباط تغییر می‌دهند و تمرکز بر سایر جنبه‌های ارزشی می‌تواند منجر به تقویت سایر جنبه‌های رفتاری در معلمان شود. ۳. تجربه حرفه‌ای؛ معلمان با تجربه بیشتر و با سابقه‌تر، ممکن است ارزش‌های نظری را به دلیل آگاهی عمیق‌تر از دانش تخصصی ترجیح دهند، در حالی که معلمان تازه‌کار به ارزش‌های اجتماعی متمایل‌اند (Gatt et al, 2024). تفاوت در مقادیر بارهای عاملی و میزان شاخص‌های نیکویی برازش مدل در معلمان تربیت بدنی ایرانی را می‌توان به تفاوت‌های فرهنگی و اجتماعی کشور در قیاس با سایر کشورها به ویژه کشور فرانسه به عنوان مرجع طراحی و ارائه این پرسشنامه و میزان متفاوت تجربه حرفه‌ای معلمان شرکت کننده در تحقیق حاضر و مطالعه اصلی دانست. جهت‌گیری ارزشی معلمان تربیت‌بدنی می‌تواند به عنوان مبنایی برای طراحی برنامه‌های آموزشی و ارزیابی عملکرد حرفه‌ای آن‌ها استفاده شود. برای مثال، آموزش و پرورش می‌تواند از پرسشنامه‌های معتبر مانند نسخه فارسی جهت‌گیری ارزشی برای شناسایی نیازهای آموزشی معلمان استفاده کند. همچنین، تحقیقات آینده می‌توانند به بررسی تأثیر مداخلات آموزشی بر تغییر جهت‌گیری ارزشی یا مقایسه ارزش‌های معلمان در فرهنگ‌های مختلف بپردازند.

محدودیت‌های مطالعات موجود شامل تمرکز بر مناطق جغرافیایی خاص و عدم بررسی متغیرهای مداخله‌گر مانند جنسیت یا تجربه کاری است؛ لذا پیشنهاد می‌شود تحقیقات آینده تأثیر عوامل محیطی مانند سیاست‌های آموزشی را بررسی کنند. همچنین ابزارهای سنجش ارزشی را در گروه‌های متنوع‌تر (مانند معلمان تربیت بدنی دوره‌های تحصیلی مختلف، معلمان با مدارک تحصیلی مرتبط و غیرمرتبط و حتی معلمان مدارس استثنایی) اعتبارسنجی شود. همچنین پیشنهاد می‌شود مطالعات طولی برای پیگیری تغییرات ارزشی معلمان در طول زمان انجام گردد.

نتیجه‌گیری

نتیجه به دست آمده از پژوهش حاضر نشان داد که نسخه فارسی پرسشنامه OVEPS می‌تواند به عنوان ابزاری کارآمد، معتبر و پایا برای ارزیابی جهت‌گیری‌های ارزشی معلمان در تربیت‌بدنی مورد استفاده قرار گیرد و به بهبود برنامه‌های آموزشی و توسعه حرفه‌ای آن‌ها کمک کند. جهت‌گیری ارزشی معلمان در تربیت‌بدنی، تحت تأثیر نظریه‌های ارزشی و زمینه‌های فرهنگی، نقش مهمی در کیفیت تدریس و تعاملات آموزشی ایفا می‌کند. استفاده از ابزارهای معتبر مانند پرسشنامه جهت‌گیری ارزشی می‌تواند با بررسی‌های دقیق‌تر به بهبود برنامه‌های آموزشی و توسعه حرفه‌ای تدریس معلمان کمک نماید.

ملاحظات اخلاقی

حامی مالی

مقاله حاضر با مشارکت نویسندگان انجام شده و هیچ گونه حمایت مالی از نهادهای مختلف دولتی یا خصوصی دریافت نگردید.

مشارکت نویسندگان

نویسندگان به طور مساوی در کلیه مراحل طراحی و انجام پژوهش، گردآوری داده‌ها، تجزیه و تحلیل آماری داده‌ها، تحلیل و تفسیر

تعارض منافع

بنا بر اظهار نویسندگان این مقاله تعارض منافع ندارد.

پیروی از اصول اخلاق پژوهش

نویسندگان اصول اخلاقی را در انجام و انتشار این پژوهش علمی رعایت نموده‌اند و این موضوع مورد تأیید همه آنهاست.

بیانیه دسترسی به داده‌ها

داده‌های پژوهش حاضر از طریق درخواست از نویسندگان قابل دسترسی است.

سپاسگزاری

نویسندگان مقاله از همه شرکت کنندگان در این مطالعه که وقت ارزشمند خودشان را در اختیار ما قرار دادند تشکر می‌نمایند. همچنین از داوران محترم نشریه که با نکات ارزنده خود بر غنای علمی این کار افزودند قدردانی می‌گردد.

منابع

- ارشدی، پروین، صادقی بروجردی، سعید و یکتایار، مظفر. (۱۴۰۲). طراحی مدل مفهومی جامع ویژگی‌های درس تربیت‌بدنی از دیدگاه دانش‌آموزان. تدریس پژوهی، ۱۱(۱)، ۲۳۷-۲۱۱. doi: 10.22034/trj.2023.62718۲۱۱-۲۳۷
- اسلامی، اسماعیل، غفاری، عذرا، موسی زاده، توکل، هاشمی، تورج و فتحی آذر، اسکندر. (۱۳۹۸). اثربخشی آموزش مبتنی بر تعدیل جهت‌گیری یادگیری معلمان در تعامل با سبک تدریس بر خودپنداره تحصیلی و عملکرد تحصیلی دانش‌آموزان. راهبردهای شناختی در یادگیری، ۱۳(۷)، ۲۱۳-۲۳۲. doi: 10.22084/j.psychogy.2019.18286.1906
- آزاد دولابی، بهروز، حکیم زاده، رضوان، و جواد پور، محمد. (۱۴۰۲). تبیین انواع جهت‌گیری‌های معلم‌های ابتدایی در حوزه آموزش مجازی در دوره همه‌گیری کرونا. نوآوری‌های آموزشی، ۲۲(۳)، ۶۱-۸۲. <https://doi.org/10.22034/jei.2023.376193.2515>
- برگزینی، ناصر و زارعی، حیدرعلی. (۱۴۰۳). رابطه جهت‌گیری هدف و باورهای خود کارآمدی با رفتار کمک طلبی تحصیلی در دانش‌آموزان. آموزش پژوهی نوین، ۱۰(۴۰)، ۶۳-۷۳.
- پروین، نازدار، کشاورز، لقمان، فراهانی، ابوالفضل و رضایی صوفی، مرتضی. (۱۴۰۰). واکاوی ابعاد و مؤلفه‌های ارتقای بالندگی حرفه‌ای معلمان تربیت‌بدنی بر اساس گراند تئوری. مطالعات مدیریت رفتار سازمانی در ورزش، ۸(۱)، ۱۱-۲۸. doi: 10.30473/fmss.2021.56796.2241
- پیرحسینلو، سعیده، فرزاد، ولی اله و شهریاری احمدی، منصوره. (۱۴۰۰). مدل یابی روابط علی جهت‌گیری‌های هدفی و ارزیابی‌های شناختی با بهزیستی شغلی در معلمان: نقش واسطه‌ای راهبردهای مقابله شناختی و هیجان‌های معلم. فصلنامه علمی پژوهش در یادگیری آموزشگاهی و مجازی، ۸(۴)، ۶۷-۸۴. doi: 10.30473/etl.2021.58320.3469
- رضایی، حامد و دست باز، انور. (۱۴۰۳). مطالعه پدیدارشناسی ادراک دانش‌آموزان از واکنش معلمان در مواجهه با سوءرفتارشان در کلاس. توسعه حرفه ای معلم، ۹(۴)، ۲۱-۵۰. doi: 10.48310/tpd.2025.17661.1786
- صادقی، زینب و شفیع پور مطلق، فرهاد. (۱۴۰۴). تحول تدریس معلمان مبتنی بر هوش مصنوعی: سواد داده ای. تدریس پژوهی، ۱۳(3)، 223-252. doi: 10.22034/trj.2025.144124.2209
- صمدی، حسین، آهار، سعید & جعفری، سکینه. (۱۴۰۴). سواد بدنی ادراک شده در بزرگسالی و سالمندی: روانسنجی مقیاس PLAS در جمعیت ایرانی. مطالعات عملکردی در روانشناسی ورزشی، ۱۱۰۸. doi: 10.22091/frs.2025.13858.1108, 92-112, 2(4)
- صمدی، حسین، آهار، سعید، مرادی، جلیل، و حاج لطفعلیان، مصطفی. (۱۴۰۵). اعتبارسنجی پرسشنامه سواد بدنی در کودکان ۵ تا ۱۲ ساله: مقیاس تصویری خودگزارشی (PL-C Quest). رفتار حرکتی، ۱۸(۶۳)، ۳۵-۸۷. <https://doi.org/10.22089/mbj.2025.17753.2204>
- صیادی، یاسر و سلیمانی، حبیب. (۱۴۰۳). بررسی رابطه جهت‌گیری هدف تحصیلی و مسئولیت‌پذیری دانشجومعلمان. مدیریت دانشگاهی، ۱(3)، 14-1. doi: 10.22034/jam.2024.62295
- محمدی اورنگی، بهزاد و نظری، شهرام. (۱۴۰۳). تأثیر دانش‌آموزش محتوا (فورهند تنیس روی میز) بر عملکرد و توجه انتخابی دانش‌آموزان دوره دوم ابتدایی: راهکاری برای توسعه حرفه‌ای معلمان تربیت‌بدنی. توسعه حرفه ای معلم، ۹(۴)، ۱-۱۹. doi: 10.48310/tpd.2025.17315.1748

References

- Arshadi, P. , Sadeghi Boroujerdi, S. and Yektayar, M. (2023). Designing a Comprehensive Conceptual Model of Physical Education Lesson Characteristics From Students' Perspectives. *Research in Teaching*, 11(1), 237-211. doi: 10.22034/trj.2023.62718 (In Persian)
- Āzād Doulābi, B. , Hakimzāde, R. and Javādipour, M. (2023). Typology of orientations of primary school teachers towards virtual education during the coronavirus pandemic. *Journal of Educational Innovations*, 22(3), 61-82. doi: 10.22034/jei.2023.376193.2515 (In Persian)
- Banville, D., Desrosiers, P., & Genet-Volet, Y. (1999). Translation and French-Canadian validation of an instrument dealing with the value orientations of physical educators. *Avante-Ontario*, 5(2), 21–39
- Bargozini, N. and Zarei, H. (2025). The relationship between goal orientation and self-efficacy beliefs with academic help-seeking behavior in students. *Quarterly Journal of Education Studies*, 10(40), 63-73 (In Persian)
- Blankenship, B. (2017). The psychology of teaching physical education: From theory to practice. *Taylor & Francis*.
- Chen, A., & Ennis, C. D. (1996). Teaching value laden curricula in physical education. *Journal of Teaching in Physical Education*, 15(3), 338–354. <https://doi.org/10.1123/jtpe.15.3.338>
- Chen, A., Ennis, C. D., & Loftus, S. (1997). Refining the value orientation inventory. *Research Quarterly for Exercise and Sport*, 68(4), 352–356
- Chen, A., Zhang, T., Wells, S. L., Schweighardt, R., & Ennis, C. D. (2017). Impact of teacher value orientations on student learning in physical education. *Journal of Teaching in Physical Education*, 36(2), 152–161. <https://doi.org/10.1123/jtpe.2016-0027>
- Cronin, L., Greenfield, R., & Maher, A. (2023). A qualitative investigation of teachers' experiences of life skills development in physical education. *Qualitative Research in Sport, Exercise and Health*, 15(6), 789-804.
- Drouet, O., Roure, C., Escriva Bouley, G., Pasco, D., & Lentillon-Kaestner, V. (2021). Development and validity evidence of a questionnaire on teachers' value orientations in physical education. *Measurement in physical education and exercise science*, 25(3), 250-265.
- Ennis, C. D. (1992a). Curriculum theory as practiced: Case studies of operationalized value orientations. *Journal of Teaching in Physical Education*, 11(4), 358–375.
- Ennis, C. D., & Chen, A. (1993). Domain specifications and content representativeness of the revised value orientation inventory. *Research Quarterly for Exercise and Sport*, 64(4), 436–446. <https://doi.org/10.1080/02701367.1993.10607597>
- Ennis, C. D., & Hooper, L. M. (1988). Development of an instrument for assessing educational value orientations. *Journal of Curriculum Studies*, 20(3), 277–280
- Ennis, C. D., & Zhu, W. (1991). Value orientations: A description of teachers' goals for student learning. *Research Quarterly for Exercise and Sport*, 62(1), 33–40.
- Eslamy, E. , Khafarri, O. , Mousazadeh, T. , Hashemi, T. and Fathiazar, E. (2020). The effectiveness of instruction based on moderation of learning orientation teachers in interacting with teachers teaching styles on students academic self - concept and performance. *Journal of Cognitive Strategies in Learning*, 7(13), 213-232. doi: 10.22084/j.psychogy.2019.18286.1906 (In Persian)
- Gatt, A. M., Makopoulou, K., & Cumming, J. (2024). Promoting mental health and well-being in physical education: a qualitative study on teachers and lecturers' perceptions and practices in Malta. *Sport, Education and Society*, 1-16.
- Guéguen, M. (2013). Changing the value orientations of physical education teachers: An attempt to implement a sophomore classroom program focused on student personal development. [Doctoral dissertation]. *University Rennes 2*
- Jess, M., Carse, N., & Keay, J. (2022). The primary physical education curriculum process: more complex that you might think!?. In *Contemporary Issues in Primary Education* (pp. 46-56). *Routledge*.
- Jewett, A. E., & Ennis, C. D. (1990). Ecological integration as a value orientation for curricular decision making. *Journal of Curriculum and Supervision*, 5(2), 120–131.

- Kline, R. B. (2023). Principles and practice of structural equation modeling. *Guilford publications*
- Lindström, L., Löfström, E., & Londén, M. (2024). Supervising teachers' orientations and conceptions about content and process in teaching practice. *Educational Studies*, 50(6), 1053-1070.
- MEN. (2019). Programme d'éducation physique et sportive [Physical education curriculum]. Bulletin officiel spécial de l'Éducation Nationale n° 1 du 22 janvier 2019 (pp. 18–33). Introduction to psychological measurement. *McGraw-Hill*.
- Mohammadi Orangi, B. and Nazari, S. (2024). The Effect of Knowledge of Educational Content (Table Tennis Forehand) on the Performance and Selective Attention of Second Period Elementary School Students: A Solution for the Professional Development of Physical Education Teachers. *Teacher Professional Development*, 9(4), 1-19. doi: 10.48310/tpd.2025.17315.1748 (In Persian)
- Parvin, N. , Keshavarz, L. , Farahani, A. and Rezaei Soufi, M. (2021). Analysis of dimensions and components of professional development of physical education teachers based on grand theory. *Organizational Behavior Management in Sport Studies*, 8(1), 11-28. doi: 10.30473/fmss.2021.56796.2241(In Persian)
- Pasco, D., & Ennis, C. (2009). The value orientations of teachers. A review of physical education issues. *Science & Motricité*, 66(1), 85–112. <https://doi.org/10.3917/sm.066.0085>
- Pasco, D., Kermarrec, G., & Guinard, J.-Y. (2008a). Value orientations for physical education teachers. Influence of gender, age and experience. *Staps*, 3(3), 89–105. <https://doi.org/10.3917/sta.081.008>
- Pirhosienloo, S., Farzad, V. and Shahriary Ahmadi, M. (2021). Modeling the Causal Relationships of Goal Orientations and Cognitive Ap-praisals with Teachers' Occupational Well-being: The Mediating Role of Cognitive Coping Strategies and Teacher's Emotions. *Research in School and Virtual Learning*, 8(4), 67-84. doi: 10.30473/etl.2021.58320.3469 (In Persian)
- Rezaie, H. and Dastbaz, A. (2024). A Phenomenological Study of Students' Perception of Teachers' Reaction to Their Misbehavior in the Classroom. *Teacher Professional Development*, 9(4), 21-50. doi: 10.48310/tpd.2025.17661.1786 (In Persian)
- Sadeghi, Z. and Shafiepour Mot lagh, F. (2025). The Transformation of Teachers' Teaching Based on Artificial Intelligence: Data Literacy. *Research in Teaching*, 13(3), 223-252. doi: 10.22034/trj.2025.144124.2209 (In Persian)
- Samadi, H., Ahar, S., & Jafari, S. (2025). Perceived Physical Literacy in Adult and Elderly: Psychometrics of the PLAS Scale in the Iranian Population. *Functional Research in Sport Psychology*, 2(4), 92-112. doi: 10.22091/frs.2025.13858.1108. (In Persian)
- samadi, H., ahar, S., moradi, J., & hajlotfalian, M. (2026). Psychometric properties of Physical Literacy Questionnaire in 5-12-year-old children: Pictorial Self-report visual scale (PL-C Quest). *Motor Behavior*, 18(63), 35-87. <https://doi.org/10.22089/mbj.2025.17753.2204>. (In Persian)
- Sayadi, Y. and Soleimani, H. (2022). Investigating the relationship between academic goal orientation and student-teacher responsibility. *Journal of Academic Management*, 1(1), 13-1. (In Persian)
- Steinert, S. (2023). Psychology and Value. In *Interdisciplinary Value Theory* (pp. 7-31). Cham: *Springer International Publishing*.
- Yang, L. (2024). The Predictive Roles of Arts Teachers' Professional Quality and Creative Style Orientation on Their Professional Development. *Journal of Law and Sustainable Development*, 12(1), e2582-e2582.
- Zhang, K., & He, W. J. (2024, July). The predictive effect of cultural orientation and perceived school climate on the formation of teachers' growth mindsets. In *Frontiers in Education* (Vol. 9, p. 1428890). Frontiers Media SA.
- Zhu, W., & Chen, A. (2018). Value orientation inventory: Development, application, and contributions. *Kinesiology Review*, 7(3), 206–210.